

управління підприємством, оптимізація технології виробництва [5, с. 276]. Слід розуміти, що розробка системи, планування прийняття антикризових заходів є індивідуальною для кожного підприємства, та виходить зі специфіки діяльності окремо взятого підприємства. Важливим етапом, на якому приймаються рішення котрі здійснюють вплив на рух матеріальних активів підприємства є зменшення витрат підприємства при фінансовій кризі. На даному етапі здійснюється облік витрат, оцінка джерел їх формування і вживання заходів щодо їх зменшення.

На сучасному етапі розвитку підприємств, в умовах ймовірного настання кризової ситуації, частіше за все застосовують наступні дії:

- забезпечення платоспроможності підприємства;
- відтворення фінансової стабільності підприємства;
- впровадження нової фінансової стратегії з метою сталого економічного росту підприємства.

Стратегічний механізм фінансової стабілізації уявляє систему заходів, яка заснована на втіленні моделей фінансової підтримки прискореного економічного росту підприємства. Така система заходів спрямована на обов'язковий перегляд окремих напрямків фінансової стратегії підприємства. Ціль формування ефективного механізму антикризового управління фінансовими результатами підприємства визнається досягнутою, якщо за допомогою зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування, втілення організаційних, виробничих та технічних удосконалень підприємство виходить із кризи та забезпечує свою конкурентоспроможність і прибутковість у довгостроковому періоді.

Особливі риси управління підприємством на сьогоднішній день характеризуються високими показниками змінності середовища підприємства та дуже обмеженими фінансовими ресурсами на запобігання чи ліквідацію існуючої кризи. Робота за таких умов потребує у більш зважених форм аналізу процесів, технології створення та прийняття управлінських рішень, які базуватимуться на методах системного аналізу. Фінансовий стан підприємства безпосередньо впливає на вибір інструментів виходу з кризи.

Інформація, отримана у наслідок проведення наукового дослідження, є теоретичним підґрунтям для подальшого розвитку проблематики технологій та механізмів антикризового фінансового управління підприємствами, які змушені працювати у тяжких умовах сьогодення.

Список літератури

1. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2004. 560 с.
2. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками. К.: Ника-Центр, 2005. 600 с.
3. Біловол Р.І. Методологічні підходи до розробки концепції антикризового управління підприємством. Регіональні перспективи. 2003. № 7-8 (32-33). С. 60-63.
4. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством. К.: КНТЕУ, 2005. 824 с.
5. Косарева І.П., Хохлов М.П., Кобзар Ю.В. Економічна сутність та особливості антикризового фінансового управління на підприємстві. Економіка і суспільство. 2018. Випуск 17. С. 273-280. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/39.pdf (дата звернення: 15.10.2021).

Мацука В.М., Коваленко О.А.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК СПОСІБ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ В ПАНДЕМІЧНИЙ ТА ПОСТ- ПАНДЕМІЧНИЙ ПЕРІОД

У сучасному світі взаємодія держави і ринку відбувається через багато інструментів. Одними з головних інструментів є податки і бюджетування.

У ситуації пандемії податково-бюджетної політика відіграє одну з головних ролей не тільки в сфері відносин між державою і ринком, а й у соціальній сфері (контроль і допомога групам постраждалим від пандемії шляхом перерахунку бюджетних коштів, що виділяються на соціальну допомогу, податки для домогосподарств, субсидування домогосподарств які не мають можливості оплачувати податки через пандемію і карантинні заходи) та медицині (перерахунок бюджетних коштів, що виділяються для підвищення рівня послуг, які надаються медичною сферою, державні замовлення на препарати для медичних установ) і т.д.

У відповідь на пандемію COVID-19 уряд України застосував організаційно-адміністративні і фінансові заходи нейтралізації наслідків пандемії. Так, у результаті пандемії тимчасово звільнено від ПДВ завезення на митну територію України ліків і медичних матеріалів, встановлено пільгові режими оподаткування землі та нерухомості. В Україні на період пандемії від сплати єдиного соціального внеску звільнено матеріально вразливі категорії населення. Загалом прийняті в Україні податково-бюджетні підходи до проблеми пандемії багато в чому нагадують і повторюють Європейські країни, хоч масштабом і значно менші. З урахуванням специфіки вітчизняної економіки і соціальної сфери, а також воєнно-політичної ситуації, українська податково-бюджетна політика в умовах пандемії має свої обмеження, потребує своїх підходів.

В Україні на даний момент вже прийняті закони і укази спрямовані на регулювання різноманітних сфер діяльності.

Для суб'єктів економічної діяльності на даний момент одним з основних законів є Закон України 1072-ІХ від 04.12.2020 *«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»*.

Даний закон дав можливість одноразово покрити певні заборгованості потерпілим від епідеміологічної ситуації, а також, дозволив частині платників податків не платити податки кілька місяців. На жаль даний закон не ідеальний і здебільшого діє тільки щодо підприємств І групи, але це відносно не поганий прецедент введення законів, що допомагають малому бізнесу.

Найголовнішою проблемою в сталих умовах є те що через неефективну систему оподаткування в Україні зростає серйозна нерівність, так як великі бізнес підприємства хоч і зазнають втрат, але вони не так чутливі, як втрати для середнього та малого бізнесу, і основною причиною даної ситуації є пропорційне оподаткування встановлене в Україні. Логічним було б встановити прогресивне оподаткування, як в більшості Європейських країн, на які і так орієнтується Україна. Подібний підхід зміг би збільшити приплив доходів від великих підприємств і зменшив би навантаження на малі і середні суб'єкти економічних відносин.

Прикладом ефективного використання серед Країн ЄС можна виділити Австрію (багатоступенева система оподаткування, 5-ступінчаста), Францію (багатоступенева система оподаткування, 7-ступінчаста), Німеччину (комбінована система оподаткування, 5 зон). Таку ж систему використовує США розділяючи суб'єкти оподаткування на 7-ступеня.

Другим способом поліпшити економічну ситуацію в країні, є впровадження американської системи соціальних виплат постраждалим від епідеміологічних умов. Якщо бути точніше, то суть цієї системи в тому що, суб'єктам домогосподарств систематично нараховується певна допомога, з урахуванням складу сім'ї, понесених економічних витрат і т.д. У приведеному вище законі була обумовлена виплата постраждалим домогосподарствам, але це одноразова виплата, що з урахуванням відсутності приблизних термінів закінчення карантинного режиму, логічніше би замінити на систематичні виплати.

Таким чином, перед урядом України на даний момент стоїть два завдання. Перше - це поліпшення економічної ситуації зараз. Так як повного вирішення проблеми з COVID на даний момент не існує, в сучасній ситуації залишається лише пом'якшити ситуацію вище

перерахованими способами. Крім того, скорочення надходжень від податків на доходи і прибутки доцільно компенсувати підвищенням податків на споживання предметів розкоші, а також податку на елітну нерухомість, платниками яких по справедливості мають бути люди з високою платоспроможністю. Також, варто задуматися про виділення державних замовлень для малих підприємств на товари, необхідні в нинішніх умовах. Це допоможе зменшити кількість товарів, що купуються державою у зовнішніх виробників (наприклад засобів особистого захисту і т.д.), одночасно надаючи можливість малим підприємствам активно функціонувати, а державі - розвивати малий бізнес певних областей і економити. Друге завдання - створити умови для рівномірного розвитку економічних сфер в період після пандемії.

Особливим напрямком як з тактичних, так і стратегічних міркувань є підтримка інвестицій в антивірусні НДР, загалом у здорово-охоронну інфраструктуру, продукцію та лікувальні препарати.

Важливо врахувати всі проблеми, що виникли в перший момент прийняття протиепідемічних заходів, і адаптувати інфраструктуру ринку України, а також переглянути законодавство і адаптувати його під нові умови, для продовження зростання економіки країни за умов подолання проблем, що залишилися після нинішньої кризи.

Моїсєнко Л.М.

ЕВОЛЮЦІЯ ТРУДОВОЇ КНИЖКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.

Цифровий світ розвивається в останнє десятиліття з величезною швидкістю. Розвиток Інтернету, мобільних комунікацій, он-лайн сервісів виступає базовим інструментом формування цифрової економіки. Відбувається насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електроннокомунікаційного обміну між ними. Ці процеси впливають на всі сектори економіки і соціальної діяльності, виробництво, охорону здоров'я, освіту, фінанси, транспорт, тощо.

Цифровізація вносить зміни в навіть таку консервативну сферу, як оформлення трудових відносин. 10.06.2021 набрав чинності Закон України від 05.02.2021 № 1217-IX, він запроваджує електронні трудові книжки.

До видання цього закону, паперова трудова книжка являла собою єдиний документ, в якому містяться відомості про трудову діяльність, роботу, переведення на іншу постійну роботу, звільнення; відомості про нагородження та заохочення; відомості про відкриття, на які видано дипломи, про використані винаходи та раціоналізаторські пропозиції та про виплачені внаслідок цього винагороди.

Відповідно до змін внесених до Кодексу законів про працю, в статті 48 зазначається, що облік трудової діяльності працівника здійснюється в електронній формі в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування у порядку, визначеному Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Щоб зрозуміти, що стало причиною впровадження електронних трудових книжок у систему соціально-трудова відносин, виявити плюси та мінуси переходу трудових книжок на новий «цифровий» рівень, розглянемо, як змінювалося їх функціональне призначення на окремих історичних етапах.

Формування українського трудового законодавства відбувалося під впливом звичая (звичаєвого права) та християнської етики.

Також одним з вагомих засобів регулювання суспільних відносин виступали трудові обряди, вони регулювали питання робочого часу й часу відпочинку працівників.